

-Christendom in China?-

Leerkracht handleiding

Inleiding

In China ziet de kerk er heel anders uit dan in Nederland. Het christendom komt nooit "vanzelf" in een land, het moet het land in worden gebracht. In deze les gaat het over de geschiedenis van het christendom in China.

Doelstellingen

Aan het einde van de les weten/kunnen de leerlingen:

1. Aan het eind van de les weten de leerlingen waar China ligt, in welk werelddeel China ligt en weten de leerlingen dat China grenst aan de Grote Oceaan.
2. Aan het eind van de les kennen de leerlingen belangrijke gebeurtenissen in de geschiedenis van China m.b.t. het christendom.
  - De leerlingen weten dat er in 780 na Christus door Nestoriaanse zendelingen een klooster wordt gebouwd.
  - De leerlingen weten dat in 1868 George Scott aankomt in de haven van Wenzhou. Dat is een havenstad in het zuidoosten van China. Door zijn bescheidenheid en aanpassingsvermogen wordt hij geaccepteerd door de bevolking en kan hij het evangelie uitdragen.
  - De leerlingen weten dat Mao Zedong, na een burgeroorlog, in 1949 aan de macht kwam.
  - De leerlingen weten dat Mao Zedong in 1976 is overleden en dat daarna Deng Xiaoping aan de macht kwam.
  - De leerlingen weten dat Deng Xiaoping met een nieuw beleid komt m.b.t. het christendom: van alle christenen wordt verwacht dat zij controle van de overheid in de kerk toestonden. Alle kerken moeten zich aansluiten bij de Drie-Zelfkerk.

Doelgroep

Deze les is bedoeld voor groep 6/7/8

Vakken en kerndoelen

Kerndoel 47

De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie en twee

landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.

In deze les wordt er link gelegd tussen het vak aardrijkskunde en geschiedenis.

Informatie

Voor de geschiedenis van China m.b.t. het christendom verwijzen wij naar het boek 'China voor Christus' van Tony Lambert. Een weergave hiervan vindt u onder het kopje extra informatie/verdieping.

Lesidee

Introductie

We gaan vandaag met elkaar nadenken en dingen leren over China. Het gaat over christen zijn in China. Mag dat daar? En hoe zat dat vroeger? Waren er altijd al christenen in China? Hoe zijn die daar gekomen? Het gaat dus vooral over de geschiedenis van het christendom in China. Aan het eind van de les weet je waar China ligt en weet je wat over de omgeving van China. Het belangrijkste leerdoel van deze les is dat je weet wat de geschiedenis van het christendom in China is. Ik ga dan een verhaal vertellen, en jullie hebben luistervragen waar je het antwoord op probeert te vinden. Aan het eind van de les heb je dan een mooi overzicht van de geschiedenis van het christendom in China.

Inleiding

In deze les gaan we dus meer te weten komen over christen zijn in China. Maar eerst willen we meer weten over China. Elk groepje heeft een atlas en één computer. Met je groepje verzamel je zo veel mogelijk weetjes over China. Dit schrijf je op het blad dat bij iedere groep ligt. Hier krijgen jullie 5 minuten de tijd voor.

Na vijf minuten legt u het werk stil en verzamelt u de kennis van de leerlingen.

Met google maps (streetview) kunt u eventueel kenmerken van China laten zien. Bijvoorbeeld:

- In het noorden en in het zuiden heb je bergland, op de andere plekken Chinees laagland.
- De hoogste berg van wereld is de Himalaya en ligt in China en in Nepal.

- De muur laten zien.

Laat m.b.v. een globe zien waar Nederland ligt en waar China ligt. Hoe lang is het reizen?

Kern

U vertelt een verhaal, en de leerlingen hebben luistervragen waarvan ze het antwoord op moeten schrijven. Op deze manier hebben de leerlingen aan het eind van de les een overzicht van de geschiedenis van China m.b.t. het christelijk geloof.

U vertelt dat we niet de hele geschiedenis van China kunnen behandelen in deze les. Daarom vertelt u een verhaal met betrekking tot 'Christendom in China'.

Het verhaal wat er wordt verteld staat in de lijn van geschiedenis. Daarom laat u een tijdbalk zien met de volgende jaartallen:

- 780 na christus: Nestorioaanse zendelingen krijgen toestemming van de keizer van China om een klooster te bouwen
- 1868: het verhaal
- 1949: de communisten wonnen de burgeroorlog en riepen China uit als Volksrepubliek uit
- 1952: van Mao Zedong moesten alle buitenlandse zendelingen het land uit
- 1958: bijna alle kerken gesloten
- 1982: Deng Xiaoping is aan de macht gekomen en komt met een nieuw beleid: van alle christenen werd verwacht dat zij instemmen dat de overheid een controle heeft op de kerk. Daarom moesten alle kerken zich aansluiten bij de Drie-Zelfkerk.

U vertelt het verhaal:

Het jaar 1868

- In het zuidoosten van China ligt de stad Wenzhou. Dit is een havenstad.
- Er komen dus veel boten en schepen in de haven aan. Dus ook veel verschillende mensen uit verschillende landen, verschillende culturen en geloven.
- Als je om je heen kijkt in de stad dan zie je overal afgodentempels.
- Om een dag komt er ook boot de haven binnen. Wat voor soort boot? Wie zit er op?

- Als we naar de boot toelopen, die net aanlegd, dan zien we een man. Hij heeft maar één been
- Normaal gesproken worden westerlingen niet met open armen ontvangen, die worden gezien als vijanden.
- Dit was ook met deze man aan de hand. Maar hij had maar één been, dus niet zo bedreigend
- Deze man is George Scott. Een zendeling uit Schotland.
- George Scott weet een voet tussen de deur te krijgen; hij wordt geaccepteerd.
- Hoe doet hij dat? Hij kleedt zich in Chinese gewaden en slippers. Hij past zich zoveel mogelijk aan.
- Allemaal kinderen bij de kamer van Scott. Een man met één echt been en één houten been.
- Maar sommigen ook interesse in het geloof van Scott, het christelijke geloof.
- Doordat George Scott rustig is en zich inleeft in de bevolking, kan hij wat van zijn geloof overbrengen.
- Na een paar jaar zijn er steeds meer gelovigen; sommige nieuwe gelovigen werden gedoopt en er kwamen kerken.

Samen met de leerlingen bespreekt u de vragen en de antwoorden. Eventuele vragen van de leerlingen worden samen beantwoord.

1. Wat gebeurt er in 1868?
George Scott komt aan in Wenzhou.
2. Waar ligt Wenzhou en wat voor stad is het?
Een havenstad in het zuidoosten van China.
3. Welke godsdienst zie je vooral in de stad?
Allemaal afgodentempels.
4. Hoe komt het dat George Scott wel voet tussen de deur krijgt? Hoe komt het dat de mensen wel naar hem luisteren?
Hij kleedt zich in Chinese gewaden en slippers. Hij past zich zoveel mogelijk aan. Doordat George Scott rustig is en zich inleeft in de bevolking, kan hij wat van zijn geloof overbrengen.
5. Wat was het gevolg van de komst van George Scott?
Na een paar jaar zijn er steeds meer gelovigen; sommige nieuwe gelovigen werden gedoopt en er kwamen kerken.

Afsluiting

U pakt de tijdbalk er weer bij en vraagt aan de leerlingen wat ze zien gebeuren door de geschiedenis heen.

Je ziet namelijk dat het christendom verboden was in China, daarna is er wel toestemming (de Nestoriaanse zendelingen, en het verhaal), bij Mao Zedong is het verboden en komen er strenge wetten, maar na zijn dood veranderd het weer.

U geeft aan dat er in de volgende les wordt gekeken naar het christendom in China na het overlijden van Mao Zedong. Wat veranderd er? Hoe ziet het christendom er uit?

U laat een video zien:

<https://www.schooltv.nl/video/religie-in-China-zijn-Chinezen-gelovig/#q=China>

Voordat u de video laat zien geeft u de leerlingen de vraag mee welke religies er allemaal in China zijn.

U evalueert de les. Zijn de doelen behaald? Wat kan er worden gezegd over de werk- en leerhouding?

Tijdsplanning

Introductie	2 minuten
Inleiding	10 minuten
Kern	20 minuten
Afsluiting	13 minuten

Materialen

Beschrijf per lesonderdeel welke materialen er nodig zijn.

Introductie > U hebt de doelen van de les zichtbaar op het digibord staan zodat het voor de leerlingen duidelijk is wat ze gaan leren in de les.

Inleiding > Per groepje: een laptop met internet, 2 atlassen, een A4. Voor de leerkracht: googlemaps. Globe.

Kern > Tijdlijn van de geschiedenis m.b.t. het christendom. U vertelt het verhaal. Voor de leerlingen hebt u het werkblad met luistervragen geprint. U hebt de antwoorden op de luistervragen.

Afsluiting > Tijdlijn van de geschiedenis m.b.t. het christendom. De video "Religie in China"

Bronnen

Voor het maken van het eerste deel van deze les is er gebruik gemaakt van googlemaps en van de scriptie 'Kerk in China'. In het boek China voor Christus van Tony Lambert is veel te vinden over de geschiedenis van het christendom in China.

Verdieping/meer informatie

De geschiedenis van het christendom in China begint rond 780 na Christus. Nestoriaanse zendelingen krijgen toestemming om een klooster te bouwen. Deze zendingsactiviteiten duren nog geen 60 jaar.

Rond 1300 gaan Franciscaner monniken naar China en zij krijgen daar veel invloed. Een Vlaamse priester wordt tegen het jaar 1700 zelfs minister. Maar de rooms-katholieke missionarissen raken verdeeld over de vraag hoeveel heidense elementen, zoals voorouderverering, gehandhaafd mochten blijven.

In 1716 werden de meeste missionarissen het land uitgezet. In 1807 kwam de eerste protestantse zending: Robert Morrison (China, 2014).

Het jaar 1868. De haven van Wenzhou van de zuidoostkust van China was ontsnapt aan de ravage die de pseudo-christelijke Taiping rebellen in de voorafgaande jaren hadden aangericht in het zuiden en midden van China. Deze Taipings hadden een paar christelijke traktaten gelezen en hiermee een mix gemaakt van oudtestamentische religie en het oorspronkelijke Chinese volksgeloof. Overal hadden ze de boeddhistische en taoïstische (een Chinese filosofische stroming en religieuze stroming (Burggraaff & Schweitzer, 2013)) tempels die ze tegenkwamen, verwoest (Lambert, 2006). Maar Wenzhou was gespaard gebleven waardoor overal in de stad nog afgodentempels stonden toen George Scott in 1868 in de stad aankwam.

George Scott was een zending van China Inland Mission (Lambert, 2006). Toen hij voor het eerst naar China kwam, had China nog maar net haar kusthavens geopend voor Westerse zendingen. Dit was het resultaat van verdragen waar China door Groot-Brittannië en andere Europese grootmachten werd gedwongen als gevolg van de opiumoorlogen (Lambert, 2006). China haalde de Westerse zendingen dus niet met open armen binnen. Integendeel, ze zetten vaak de plaatselijke bevolking aan tot relletjes en het bedreigen van zendingen. Maar George Scott vormde geen bedreiging, hij was rustig en beleefd en kleepte zich in Chinese gewaden en slippers om zich zoveel mogelijk aan te passen. Scott had maar één been en dat wekte de nieuwsgierigheid van de jongens uit de stad, sommige van hen begonnen echt interesse te tonen in het geloof. Een paar jaren gingen voorbij waarin sommige nieuwe

gelovigen waren gedoopt (Lambert, 2006). Één van die jongens die tot geloof was gekomen was gehandicapt, maar dit verhinderde niet zijn roeping om het evangelie te verkondigen. Hij was de eerste evangelist in Wenzhou en overal werd het woord van God verkondigd. In 1878 bouwde CIM een grote kerk in het midden van de stad waar wel een paar honderd mensen in konden (Lambert, 2006).

In 1911 viel de Manchu-dynastie, dit was de laatste keizerlijke dynastie van China (W., 2014). China werd een republiek. De patriottische idealen waren al snel verdwenen doordat het land ten prooi viel aan hebzuchtige militaire machthebbers. Soms moesten boeren hun belasting een eeuw vooruit betalen. Deze jaren van hongersnood en overstromingen werden overtroffen door de Japanse invasie in 1930 (Lambert, 2006). Toen deze oorlog in 1945 voorbij was, werd het land getroffen door een burgeroorlog tussen de troepen van de nationalistische regering van Chiang Kai-shek en het gedisciplineerde boerenleger van de Chinese communisten onder leiding van Mao Zedong (Lambert, 2006). In 1949 won Mao Zedong de oorlog en hij riep China uit als Volksrepubliek. De kerk in Wenzhou had al meer dan zeventig jaar van beproeving overleefd. Een paar duizend christenen kwamen nog steeds samen in de kerk in het midden van de stad en in de omliggende, kleinere steden en dorpen. China telde een miljoen protestanten in 1949 (van Wijk, 2014).

In 1952 moeten alle buitenlandse zendelingen het land verlaten. Mao kwam met harde, politieke acties om zo de kerk te dwingen tot overgave. De voorgangers werden zogenaamd 'heropgevoed' en veel van hen werden naar werkkampen gestuurd als 'reactionairen' en 'anti-revolutionisten' (Lambert, 2006). In 1958 werden de meeste kerken gesloten. Tijdens de 'Culturele Revolutie' in de jaren '60 worden de laatste kerken in Wenzhou en andere plaatsen in China ook gesloten (Lambert, 2006). Wenzhou wordt uitgeroepen tot 'atheïstisch gebied' en er worden pogingen gedaan om elke gedachte aan God uit de hoofden van de mensen te bannen, vooral bij de jongeren.

Na de Culturele Revolutie heeft de overheid meer godsdienstvrijheid gegeven, hoewel zij er wel op staat dat deze vrijheid wordt genoten binnen de grenzen die de Partij heeft aangegeven (Lambert, 2006). In de praktijk betekent dit dat er alleen samenkomsten mogen worden gehouden in kerken of ontmoetingsplaatsen die staan geregistreerd bij de Drie-Zelfkerk. Aan het eind van de jaren zeventig en het begin van de jaren tachtig hadden de huiskgemeenten veel vrijheid en namen snel in omvang toe. Deng Xiaoping was net aan de macht gekomen en hield zich bezig met het herzien van de wetten. In 1982 kwam er een nieuw beleid m.b.t. religie waardoor van alle christenen werd verwacht dat zij een zekere mate van overheidscontrole zouden accepteren door zich aan te sluiten bij de Drie-Zelfkerk (Lambert, 2006).

Een nieuw religieus beleid dat inging op 1 maart 2005 roept alle huiskgemeenten op om zich te laten registreren. Een paar jongere leiders in Beijing overwogen om dat te doen, zodat de huiskgemeenten officieel toestemming krijgen om te participeren in maatschappelijke projecten. Maar de meeste leiders van de oudere generatie zijn vastbesloten om zich niet te laten registreren omdat ze geen bemoeienis van de overheid via de Drie-Zelfkerken wensen (Lambert, 2006).

De laatste jaren wordt het er voor de kerk niet makkelijker. Daarover is te lezen in de media.